

Noktalama İşaretleri

Nokta

Cümlelerin sonuna konur.

Teolojiden ayrı olarak felsefe, MÖ altıncı yüzyılda Yunanistan'da başladı.

Bazı (bütün harfleri büyük olmayan) kısaltmaların sonuna konur.

Prof., Dr., Yak., s., vb., vs., yy., ...

Sıra sayılarının sonuna konur.

1., 2., 3., ...

Virgül veya çizgiyle ayrılan sıra sayılarının **sadece** sonuncusunun sonuna nokta konur. Örneğin: 3, 4 ve 5., XVII-XVIII. yy.

Tarih yazarken gün, ay ve yılı ayırırken kullanılır.

11.11.2020

Zaman belirtirken saat ve dakikayı ayırırken kullanılır.

18.15

Bibliyografilerde künyelerin sonuna ve (bölümlerinin arasına) konur.

McNeill, William H. Dünya Tarihi. İmge, 2003.

Rakam sayısı üçten fazla olan sayıların rakamlarını üçlü gruplara ayırmak için kullanılır.

23.456.002, 1.402

Ağ adreslerinde kullanılır.

en.wikipedia.org

Çarpma işlemini yaparken kullanılır.

3.4=12

Virgül

Eş görevli kelime ve kelime gruplarını sıralarken kullanılır.

Yunanistan, Bulgaristan, Suriye, Irak Türkiye komşularındandır.

Önce başvurması, sonra başvurusunun kabul edilmesi, sonra gidip gerekli belgeyi alması gerekli.

Sıralı cümleleri ayırırken kullanılır.

Paris'e gitti, üç ay sonra geri geldi.

Uzun cümlelerde özneden sonra kullanılır.

Tales, bilinen ilk filozof olmasının yanı sıra günümüzde halen kullanılan pek çok teoremin mucidi olan büyük bir matematikçidir de.

Ara sözleri başına ve sonuna konur.

İzmir'e, doğduğu şehre, en sonunda geri dönebilmişti.

Anlamı güçlendirmek için tekrarlanan ifadelerden sonra konur.

Yine bahane, yine bahane, yine bahane üretiyorsun.

Tırnak içinde olmayan ve/veya konuşma çizgisinden sonra gelen alıntıların sonuna konur.

Yarın avluda buluşalım, dedi.

-Yarın avluda buluşalım, dedi.

Diyalogdan önce konur.

Yavaşça bana döndü,

-Yarın avluda buluşalım.

Ret, kabul, teşvik, uyarı bildiren ifadelerden sonra konur.

Hayır, bu teklifi kabul edemem.

Tabi, yarın başlayalım.

Haydi, kalk ve şu işini hallet artık.

Bak, bu hızla gidersen işini asla bitiremezsin.

Kelime ve kelime gruplarını ayırmak, anlam karışıklığını önlemek için kullanılır.

Genç, hastaya döndü ve hemşirenin ne zaman geleceğini sordu.

Hitaptan sonra konur.

Sayın müdürüm,

Kesir yazarken konur.

10,32

Art arda gelen zarf-fiillerden sonra konur.

Hızlıca bir plan yapıp, masadakilere bağırarak ders vermeye başladı.

Yukarıdaki koşul dışında zarf-fiillerden sonra virgül konmaz. Örneğin:
Bana dönüp fısıldamaya başladı.

Özne görevi gören zamirlerden sonra konur.

Şu, genel müdürün odasına çıkan merdivendir.

Bibliyografilerde künyelerin bazı kısımlarını ayırmak için konur.

McNeill, William H. Dünya Tarihi. İmge, 2003.

Ve, veya, ya...ya gibi bağlaçlardan önce veya sonra virgül konmaz.

Tekrarlı bağlaçlarla birlikte virgül konmaz: *Hem yardım etmiyor hem de gürültü yapıyorsun.*

Bağlaç olan -de ve zarf-fiil olan -mı ekinden sonra virgül konmaz: *O da kardeşi de bana katıldı. O kadar yorgundu ki yattı mı uyudu.*

Şart ekinden sonra virgül konmaz: *Bir şey duyacak olursa hemen arasın diye tembihledim onu.*

Noktalı Virgül

Virgülle ayrılmış kümeleri ayırmak için kullanılır.

Almanya, Avusturya, Osmanlı bir yanda; İngiltere, Fransa, Rusya bir yanda savaştı.

Ögeleri arasında virgül kullanılan sıralı cümleler ayırmak için kullanılır.

At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır.

İkiden fazla denk ögesi arasında virgül bulunan cümlelerin öznesinden sonra konur.

Sofistler; öncelerindeki Tales, Demokritos, Herakleitos gibi filozofların aksine bilgi konusuna yoğunlaştılar.

İki Nokta

Örnek verilirken kullanılır.

Bu dönemde İskoçya'da çok sayıda büyük insan yetişti: Adam Smith, James Hutton, David Hume.

Açıklamalardan önce konur.

Ona sorarsan alınan kararın tek bir sebebi vardı: korku.

Uzun ünlüyü gösterirken konur.

a:ile

Diyaloglarda konuşanı belirtmek için kullanılır.

Polemarkhos: Öyleyse varisin benim, değil mi?

Ağ adreslerinde kullanılır.

http://tdk.gov.tr

Bölme işareti olarak kullanılır.

20:4=5

Üç Nokta

Tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.

Duvarların soğuk gölgesi...

Kaba olduğundan yazılmak istenmeyen kelimeleri sansürlemek için kullanılır.

Kılavuzu karga olanın burnu b... çıkmazmış.

Hukuki veya başka sebeplerden dolayı açıklanmaması gereken kelimeleri sansürlemek için kullanılır.

D... yakınlarındaki evi uzaktan pek şirin gözüktüyordu.

İfadeye güç katmak, durumu dramatize etmek için kullanılır.

İyi o zaman, görüşürüz...

Alıntılara katılmayan ifadelerin yerine konur.

Aynı dönemde ... Atina, büyük siyasi kavgalara sahne oldu.

Ünlem ve seslenmelerde anlatımı güçlendirmek için kullanılır.

Ali Bey... Ali Bey durun lütfen, gitmeyin!

Yukarıdaki kullanımda soru işareti veya ünlem varsa sadece iki nokta konur: !.., ?.., şeklinde.

Konuşmalarda eksik cevabı veya sessizliği belirtmek için kullanılır.

-Niye yaptın o halde?

-...

Soru İşareti

Soru eki veya sözü içeren cümlelerin sonuna konur.

Adınız nedir?

Yok mu?

Soru eki veya sözü içermediği halde soru anlamı olan cümlelerin sonuna konur.

Pasaport?

Kesin olmayan veya bilinmeyen verilerin yerine konur.

Yunus Emre (? - 1320)

Bu proje hükumete en az 3 (?) milyar dolara patlar.

Soru anlamı taşıyan sıralı ve bağlı cümlelerin sonuna konur.

Mutfaktan mı geliyor ses, salondan mı?

Zarf tümleci görevindeki -mı ekini içeren cümlelerin sonuna soru işareti konmaz: *Sabah oldu mu kalkar memura gideriz.*

Ünlem İşareti

Duygu ileten cümlelerin sonuna konur.

Vay be!

Yok artık!

Aşk olsun!

Çok ayıp!

Hitap ve uyarı sözlerinde sonra konur.

Rahat! Onbaşı öne çık.

Yukarıdaki kullanımda ünlem, cümle sonuna da konabilir: *Rahat, onbaşı öne çık!*

Kinaye, alay, küçümseme, dalga geçme anlamı vermek için yay ayraç içinde kullanılır.

Kıymetli (!) zamanının otuz dakikasını bize ayıramayacakmış.

Kısa Çizgi

Satır sonuna sığmayan kelimeleri böler.

*Askerler tepeye konuşlan-
dırıldı.*

Ara sözler için virgül görevi görür.

İzmir'e -doğduğu şehre- en sonunda geri dönebilmişti.

Dil bilgisinde kökleri ve ekleri ayırır.

Bal-cı

Fiil kökü gösterir.

sat-

Eklerden önce konur.

-den

Heceleri ayırmak için konur.

don-dur-ma

ve, ile, de, den anlamını vermek için konur.

Osmanlı-Rus Harbi

Beşiktaş-Fenerbahçe Maçm

Alman-Fransız ilişkileri

Çıkarma işleminde kullanılır.

10-2=8

Negatif anlamı vermek için kullanılır.

-2 derece

Uzun Çizgi

Diyaloglarda satır başına konur.

-Geldiler mi?

-Geldiler.

Yukarıdaki kullanımda tırnak işareti varsa uzun çizgi kullanılmaz.